

הנצחה של השנה

"קיבלנו משה"

עליו לאתר את הצעירה ששמה הפרטי הוא אלישבע ולפנות אליה. שניים מכתבי העולם הזה מיהרו מיד לכתובת שנמסרה להם. אחד מהם, מרסל זוהר, זיהה מיד את הנערה עמה נפגש לפני שנה בקפה ורד, לידה היתה האשה המבוגרת שנכחה באותה פגישה. אלישבע הציעה אותה כאמה.

נך הושנתקה המאהבת

אלישבע נראתה חיוורת כסיד. היא היתה מבוהלת ורעדה מההרגשות. "אנחנו לא יודעות מה לעשות", רעד קולה, "רודפים אחרינו... כל היום רודפים אחרינו. עשיו אלה, אלה שרודפים אחרינו, נמצאים בהוץ ומהכים לנו" ליד אלישבע ניצב עורך-הדין יעקב הגלר, שהוועק באופן פתאומי למקום על ידי שתי הנשים, למרות שאינו כרקליטן ואינו מייצג אותן. גם הוא, כמו כתבי העולם הזה, ביקש לדעת מדוע הוועק למקום. "רוצים לחטוף אותנו! רוצים לחטוף אותי ואת אמי!" פרצה אלישבע בשטף של רגשות, "רוצים לחסל אותנו, להרוג אותנו" בעיניה עמד פחד מוות. "מה לעשות? מה לעשות?" מילמלה.

לעיתים נדירות ביותר, כאשר השגת המידע היתה כרוכה בהוצאות, או בגלל סיבות מיוחדות אחרות, מפצה העולם הזה, כפי שעושים עיתונים אחרים במדינה ובחבלי העולם, את מוסרי האינפורמציה. ברור היה באותה פגישה שאין מה לדבר בכלל על תשלום. מבלי לדעת אפילו באיזה סוג מידע מדובר, לבקשה לקבל מושג מפורט אודות המידע שהן רוצות למכור, התעטפו שתי הנשים בשתיקה. הן הודיעו שיתקשרו למחרת היום עם המערכת, יודיעו על אפשרות פגישה נוספת לשם מסירת המידע שברשותן. השתיים לא הסכימו שישולם עבור הכיבוד שלהן בקפה, ונעלמו.

האיש בז'אקט הכחול

עורך הדין הגלר, ביקש לדעת במה העניין. הוא נכנס עם אחד הכתבים אל תוך המשרד, שם גילתה להם אלישבע כי היא חוששת ששליחיהם של שריהבטחון משה דיין רודפים אחריה, במטרה להשתיק אותה ואת אמה. גם אז לא הבין עורך הדין הגלר במה המדובר, רק אז גילתה אלישבע כי היא היתה המאהבת של שריהבטחון...

כשעה אחר כך, צילצלה הצעירה שוב למשרד המערכת, הודיעה שתמשך המגעים ייידחה. מפני שאישיות נוספת שהיתה צריכה להשתתף במשאומחן נסעה לחו"ל. היא הבטיחה להתקשר שוב כעבור מספר ימים.

מאז לא שמענו ממנה יותר. אולם כמרוי צת השנה הגיע לאנשים שונים במערכת מידע שהיה קשור באותה צעירה. מידע זה לא פורסם מכיוון שהוא נגע לתחום הפרטי, ולא נראה היה כי יש בו ענין ציבורי.

"רוצים לחטוף אותנו!"

קורה המיוחד במינו של הצעירה, חזר ובקע מבעד למכשיר הטלפון במערכת לפני כשבועיים. היא הוכיחה את דבר הפגישה בקפה ורד שנערכה לפני כשנה, ביקשה לחזור ולהפגש עם נציגי המערכת באותו מקום. נקבעה פגישה. לפני שהתקיימה, טילפנה האלמונית שוב ובטלה אותה. כעבור כמה ימים נמסר למערכת באמצעות מתווך, כי צעירה, שניהלה רומן אהבים ממושך עם שריהבטחון, מוכנה למכור מיסמכים והקלטות הקשורים בסיפור זה.

קשרנו מיד את הפרשה לסיפור אשר היה ידוע לנו ונודע גם בקרב חוגים מצומצמים מזה מספר חודשים. חוגים אלה, הקרובים לשריהבטחון, ידעו לספר כיצד ניצל שריהבטחון ממצב ביוחרי, אחר רי שצעירה, עמה קיים יחסים במשך קרוב שנתיים, איימה לתבוע אותו לדין על הפרת הבטחה שנאמן. אותם חוגים ידעו לספר כי משה דיין נאלץ לשלם סכום של 10,000 ל"י לאותה צעירה, כדי למנוע את הגשת התביעה נגדו.

לא היה לנו ענין בסיפור הנוגע לתחום אינטימי בחייו של שריהבטחון. אולם כיוון שרמנו לנו שהסיפור שבפי הצעירה מכיל גילויים הוורקים אור חדש על דמותו הציבורית של משה דיין, החלטנו לברר מה מסתתר מאחוריו. למתווך נמסר כי המערכת מוכנה לשר מוע את הסיפור שבפי הצעירה, ותשקול אם הוא ראוי לפרסום. חלפו שלושה ימים ללא כל סימן חיים מהאלמונית, ואז, לפתע, החלו המאורעות להתגלגל בצורה מהירה ביותר. ביום השלישי שעבר נמסר לאחד מחברי מערכת העולם הזה כי עליו לפנות מיד לאחד ממשרדי הנסיעות בתל-אביב, לשם קבלת מיסמכים וקלטות בסיפורה של המאהבת של משה דיין. נמסר לכתב כי

אהובתו של שריהבטחון, אלישבע צ'ויס, היתה מוכרת בקולה לכל פקידות משרד הביטחון, בגלל שיחותיה התכופות עם לשכת השר. במשך שנתיים בילתה אלישבע עם דיין במקומות שונים, ואף ביקרה בביתו שבצהלה, עד שהיחסים ביניהם נותקו בחודש מאי 1970.

מרסל זוהר, שסבר תחילה כי זוהי אחת משיחות ההטרדה או המתיחה המתקבלות בתדירות במערכת, רצה לסגור את המכשיר. אולם הוא ידע, כמו כל אחד מחברי המערכת, שאסור לנתק אף שיחה. לעולם אין לדעת מה מסתתר מאחורי כל הודעה או ידיעה, ואסור לנטשה לפני שמבררים את טיבה, אפילו היא נשמעת מוזרה.

"באיזה סיפור מדובר?" שאל מרסל את קול האלמונית. "זהו סיפור עולמי", אמרה הצעירה, "כל העיתונים בעולם יצטוו אותו. זהו סיפור הדומה לפרשת תדי קנדי בארצות הברית. כמה אתם מוכנים לשלם?"

מרסל התעקש לדעת, מבלי להכנס לפרטים. באיזה סיפור מדובר, האשה סרבה למסור פרטים נוספים בטלפון. אולם היתה מוכנה לפגישה נוספת עם חברי המערכת. ברגע זה היה ברור כי אין המדובר במתיחה. הפגישה נקבעה למחרת היום בקפה ורד ברחוב דיינגוף בתל-אביב.

למחרת היום באו אלי תבור ומרסל זוהר לפגישה בקפה ורד. לפי סימנים מוסכמים מראש הם זיהו את הדוברת האלמונית. פניה של הדוברת היו מוכרים כמי שנודעה כידידתו האישית של משה דיין. היתה זו צעירה שחורת-שיער ובעלת עיניים כהות מבריקות, שהיתה בחברת אשה מבוגרת ממנה, בלונדית ומאופקת. האשה המבוגרת דיברה רק גרמנית. הצעירה רה הציגה את עצמה כדוברת בשם המבור גרת. לדבריה מוכנה האשה המבוגרת למי סור לפירסום סיפור חשוב הקשור באישיות ציבורית ראשונה במעלה בישראל. האלמונית, בשללב זה סרבה להודות בשמה, ביקשה לדעת, כמה תהיה מערכת העולם הזה מוכנה לשלם עבור הסיפור. העולם הזה אינו נוהג לשלם עבור איניפורמציה הנמסרת לו. רוב האינפורמציה הוורמת למערכת נמסרת בידי אורחים, ידועים ואלמונים, הוראים במסירת מידע חובה ציבורית ואזרחית ראשונה במעלה.

ב עמודים אלה עמד להתפרסם השבוע הסיפור המלא על אלישבע צ'ויס ועל פרשת יחסייה עם שריהבטחון משה דיין, שהגיעה לסיומה בצורה דרמטית בחודש מאי 1970, אחרי שאלישבע איימה להגיש נגד משה דיין תביעה על הפרת הבטחה נשואין.

מערכת העולם הזה, אחרי ששקלה היטב את כל הבחינות הכרוכות בפרסום זה, הגיעה למסקנה כי המשמעותיות נובעות ממנו הן בעלות חשיבות ציבורית ולאומית עליונה ועל כן יש להביא את סיפור הפרשה במלואה לפני הציבור. אולם ערב הופעת גיליון זה התרחשו כמה מאורעות, שטיבם טרם הוברר סופית, אשר מנעו את פירסום הסיפור. השתלשלות המאורעות המדוייקת שהביאה את מערכת העולם הזה להחליטה לפרסם את הפרשה במלואה ושגרמה להשתקת הפירסום, תפורט להלן. חשיבותם של מאורעות אלה אינה נופלת מעצם סיפורה של אלישבע.

"סיפור עולמי"

בחודש נובמבר 1970, או במועד סמוך, התקשרה צעירה אלמונית לשרי המערכת העולם הזה, הכתב התורן שנכח במערכת אותה עשה, מרסל זוהר, הרים את שופרת הטלפון. על הקו נשמע קולה, הצורמני במקצת, של הצעירה. "אני מבקשת לדבר עם עורך העולם הזה", אמרה האשה. כאשר נענתה כי העורך איננו במשרד המערכת, המשיכה באותה נשימה: "כמה תהיו מוכנים לשלם עבור סיפור שכמהו טרם התפרסם בעתון שלכם? אמרו לי שתהיו מוכנים לשלם עשרת אלפים ל"י. האם זה נכון?"